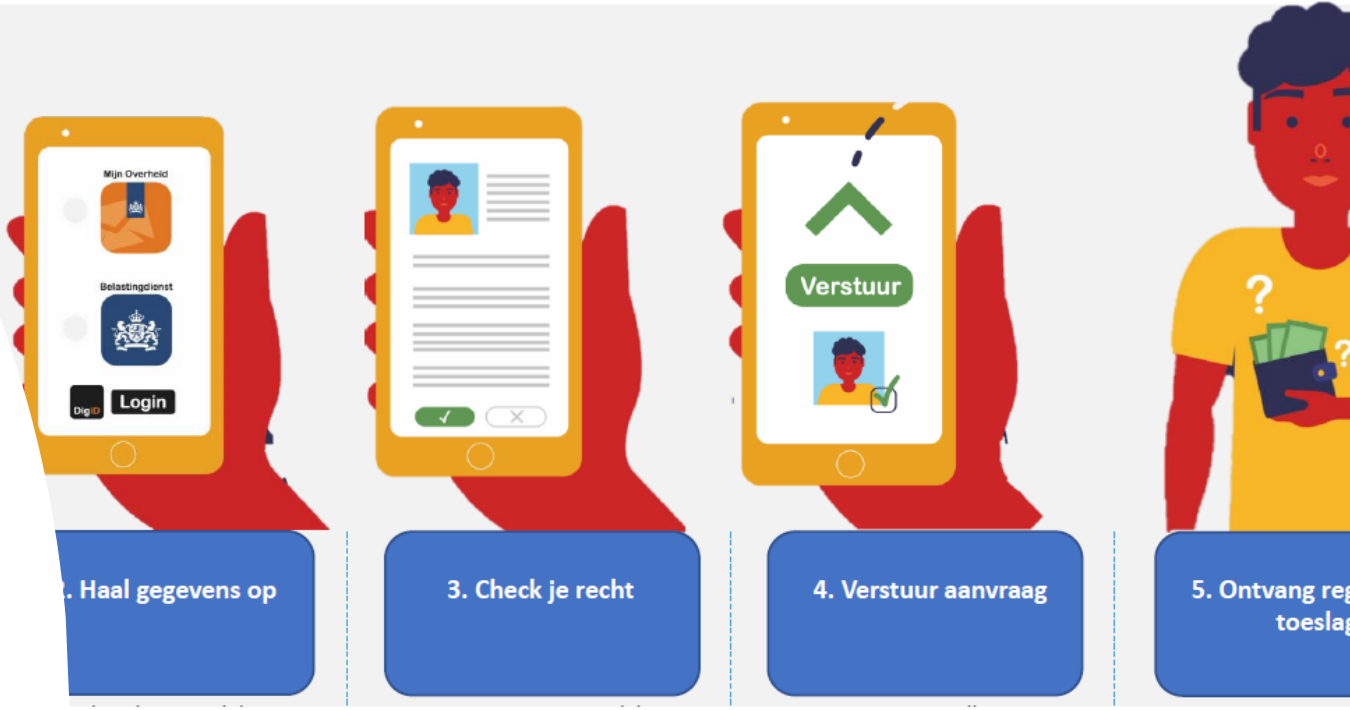
Digitale stad 2021 – 2025 stand van zaken

Gemeente Utrecht

Goed dat we in gesprek zijn

- De digitale wereld evolueert snel
- Digitalisering biedt mogelijkheden!
- En vraagt afwegingen en toezicht, wetgeving loopt vaak nog achter.
- Het vraag voortdurend leren en aanpassen
- En dus met regelmaat met elkaar in gesprek zijn hierover

Gemeente Utrecht

Agenda

Aanname:
Op de hoogte van inhoud:
- Visie Digitale stad
- Raadsbrief d.d. 18 oktober 2022
- Raadsbrief actieagenda Digitale stad 2023

Een update aan de hand van uw vragen:

- Welke digitaliseringsprojecten lopen er momenteel allemaal in de gemeente? Zijn hierbij nog projecten die bijzondere aandacht verdienen?
- Hoe zorgen we ervoor dat zowel gemeente als gemeenteraad grip houden op al die projecten en ontwikkelingen?
- Hoe zorgen we ervoor dat technologie ook daadwerkelijk wordt ingezet om onze gemeente voor alle bewoners beter te maken? Welke plek heeft ethiek hierin?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat technologie helpt om de overheid responsiever en transparanter te laten functioneren?
- Hoe goed zijn Utrechters digitaal aangehaakt bij alle digitale ontwikkelingen?
- Welke digitale vaardigheden kunnen beter ontwikkeld worden en wat kunnen we ervoor doen om dit te organiseren?
- Wat gebeurt er momenteel in onze gemeente als het gaat om de inzet van algoritmes en AI en waar liggen gevaren en waar liggen kansen?
- Hoe staat het met de digitale veiligheid en privacy van Utrechters en met de veiligheid van de digitale systemen van de gemeente?

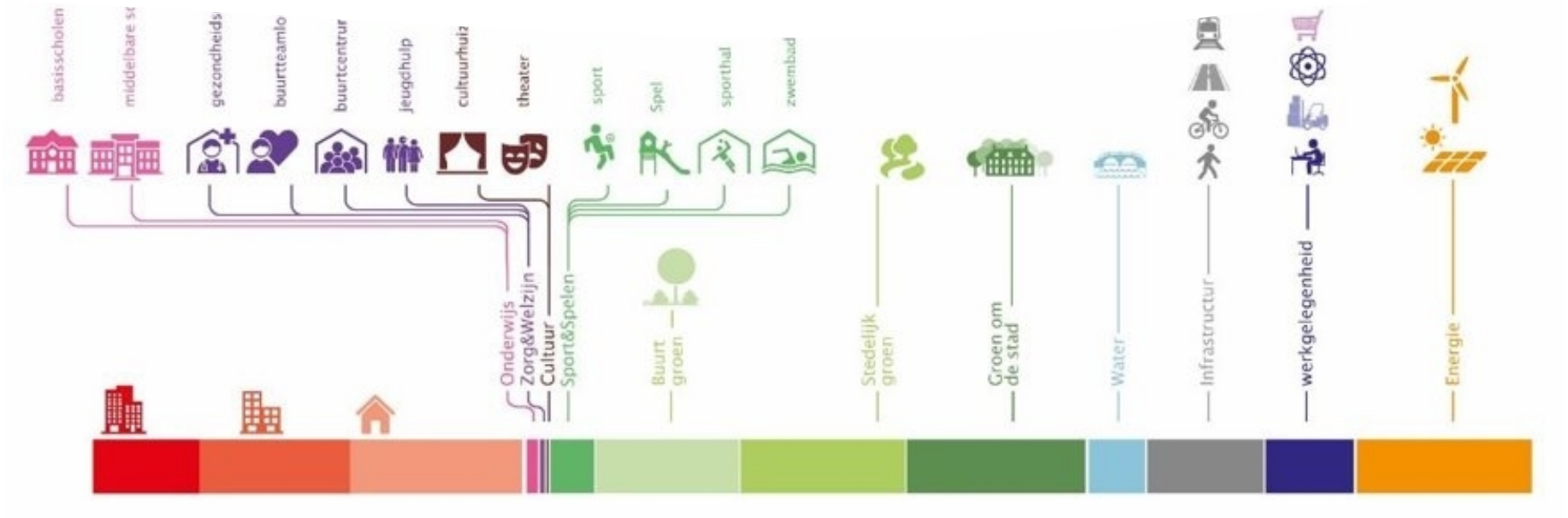
Het IT-portfolio

- Gemiddeld 60 projecten tegelijk
- 90% van IT activiteiten is continuïteit of vernieuwing van bestaande (bijvoorbeeld nieuwe versie van financieel systeem)
- 10% is innovatie

Belangrijkste onderwerpen in het kader van Digitale stad:

- **Informatiebeheer en Open Utrecht:** betrouwbare en transparante overheid
- **Common Ground:** inwoner centraal en regie over data
- **Data en visualisatie:** beter onderbouwde besluiten nemen Voorbeeld: barcode voor ruimtelijke ontwikkeling.

Welke digitaliseringsprojecten lopen er momenteel allemaal in de gemeente?

Gemeente Utrecht

Aandachtspunten Digitale stad

Wat vraagt bijzondere aandacht van de raad?

Zorgpunten:

- Capaciteit in het primair proces, informatiebeheer en gegevensbescherming moeten prioriteit gaan krijgen.
- Richting geven aan digitalisering en innovatie vanuit primair proces. Stap van innovatie naar implementatie wordt niet altijd gemaakt.
- Veel wordt in communities ontwikkeld via VNG en het rijk. Moeilijk opschalen en borgen.
- Veel externe inhuur nodig i.v.m. ontbrekende deskundigheid. Ontwikkeling Digitale vaardigheden vraagt aandacht.
- Capaciteit op Uthiek (borging)

Wat vraagt bijzondere aandacht van de raad? Ons advies:

- Toezicht op toepassing van algoritmen en AI.
- Bij behandelen van begroting: digitalisering biedt kans om het beter te doen voor de stad, dus niet alleen zien als kostenpost.
- In de diverse opgaven: worden de kansen die digitalisering biedt voldoende benut? Sturen op innovatie.

Hoe kan de raad grip houden

Hoe zorgen we ervoor dat zowel gemeente als gemeenteraad grip houden op al die projecten en ontwikkelingen?

Richting geven:

- Visie Digitale stad en vervolg daarop (2025)
- Veiligheidsagenda 2023 – 2026 (Digitale veiligheid en online weerbaarheid)
- Voorjaarsnota: investeringen in digitalisering

Achteraf controleren:

- Jaarlijkse raadsbrief en actieagenda Digitale stad
- Jaarverslag gegevensbescherming (privacy en security)
- P&C Cyclus (financieel en KPI's bedrijfsvoering)
- Jaarverslag Uthiek en Open Utrecht
- Rapportage programma Open Utrecht en informatiebeheer
- Veiligheidsagenda 2023 – 2026 (Digitale veiligheid en online weerbaarheid)

En wij nodigen de raad bij deze uit om regelmatig dit gesprek te voeren.

Ambtelijk:

- IT beheersprocessen ingericht voorbeeld portfoliomanagement
- Financiele cyclus bijvoorbeeld lifecyclemanagement.
- Beleidskaders op o.a. gegevensbescherming, architectuur, privacy, uthiek

Gemeente Utrecht

Waardegedreven digitalisering staat centraal

Hoe zorgen we ervoor dat technologie ook daadwerkelijk wordt ingezet om onze gemeente voor alle bewoners beter te maken? Welke plek heeft ethiek hierin?

- Uthiek: Bij alle digitaliseringstrajecten maken we een ethische afweging.
- Panel van deskundigen kijkt mee.
- Volgende stap:
  - uitbreiden met stadspanel Uthiek
  - Open Uthiek assessments

Gemeente Utrecht

De inwoner

- Dienstverlening: de menselijke maat
  - Inwoner in regie over communicatiekanaal en gegevens; Common Ground
  - Stadskamer: op basis van data en signalen sturen op de beleving van inwoners.
  - Altijd niet-digitaal alternatief
  - Toegankelijkheid

- Digitale inclusie en digitale vaardigheden
  - ICT en de arbeidsmarkt. Ecosysteem rondom U-tech community.
  - Subsidies voor trainingen basisvaardigheden en IT-middelen. Pilot sociaal internetabonnement. Gratis Wifi in buurthuizen en bibliotheken.
  - Digitale veiligheid en online weerbaarheid kinderen, jongeren, MKB en ouderen.

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat technologie helpt om de overheid responsiever en transparanter te laten functioneren?
- Hoe goed zijn Utrechters digitaal aangehaakt bij alle digitale ontwikkelingen?
- Welke digitale vaardigheden kunnen beter ontwikkeld worden en wat kunnen we ervoor doen om dit te organiseren?

Algoritmes en AI

Wat gebeurt er momenteel in onze gemeente als het gaat om de inzet van algoritmes en AI en waar liggen gevaren en waar liggen kansen?

- Risico: verschuiving van macht van mensen naar data en algoritmen
- Dat vraagt:
  - Menselijke maat
  - Transparantie
  - Traceerbaarheid
- Stap 1 openbaar algoritmeregister - 2020.
- Stap 2 vaststellen algoritmebeleid – Q2 2023
- Stap 3 opstellen AI beleid (net gestart)
- Landelijke en Europese wetgeving volgt – zie volgende dia

- Aankondiging: binnenkort verschijnt rapport van RVO over Computervision (herbruikbaarheid van camerabeelden voor beheer openbare ruimte), waar wij samen met Amsterdam aan hebben gewerkt.
  - Juridische, ethische en technologische verkenning

Komende wetgeving

- **Accessibility Act**: regels voor Digitale toegangkelijkheid
- **Digital Services Act**: goede werking van de interne digitale markt van de Europese Unie.
- **Digital Markets Act**: economische machtspositie van poortwachters (google, facebook etc.) beteugelen
- **Data Act**: Makkelijker en veilig data delen en tegelijkertijd de controle over deze data behouden.
- **eIDAS-verordening**: landen geven elkaars E-ID toegang
- Herziening **GDPR:** nieuwe versie Europese Privacywetgeving
- **AI Act**: Regels voor AI-ontwikkelaars.

⇒Dit gaat verdere investeringen vragen om aan nieuwe toezichteisen te voldoen en nieuwe wetgeving te implementeren

⇒Biedt mogelijkheden voor economische datagedreven ontwikkeling

Privacy en security

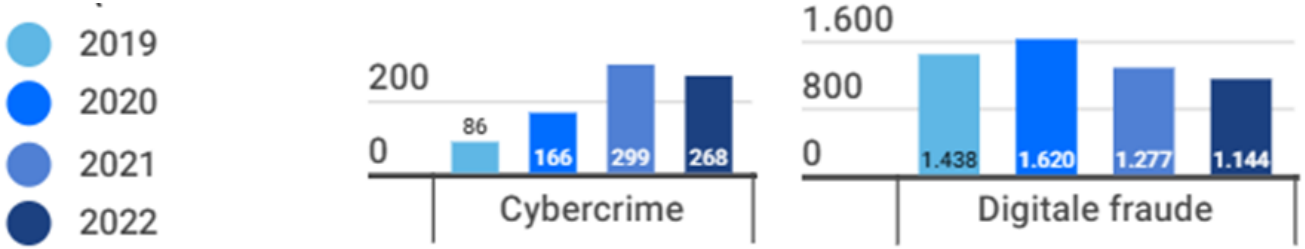
Hoe staat het met de digitale veiligheid en privacy van Utrechters en met de veiligheid van de digitale systemen van de gemeente?

- Focus op:
  - Voldoen aan alle wettelijke eisen. Aandachtspunt: mogelijk maken als het de inwoner helpt.
  - Risicogebaseerde aanpak security

  Vraagt verdere professionalisering en bewustwording

- Security van operationele technologie in de buitenruimte onder de aandacht

- Licht dalende cijfers cybercrime:
  - Maar: 1 op de 7 doet aangifte

Gemeente Utrecht

Einde

Gemeente Utrecht